

TER BESLISSING

Aan

de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst
de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane

Directoraat-Generaal *
voor Fiscale Zaken
Directie Directe
Belastingen & Toeslagen

Persoonsgegevens

nota

Kabinetsreactie advies kwartiermaker belangenbehartiger
belastingplichtigen en toeslaggerechtigden

Datum

11 juni 2024

Notanummer

2024-0000350909

Bijlagen

1. Kamerbrief
2. Beslisnota's

Aanleiding

Naar aanleiding van uw reactie op de nota van 7 juni 2024 is een kleine wijziging in de Kamerbrief doorgevoerd. In de bijlage treft u de gewijzigde versie van de Kamerbrief en een versie waarin de wijzigingen staan aangegeven.

Beslispunten

- Bent u akkoord met de Kamerbrief zoals deze is bijgevoegd bij deze nota? Bij akkoord verzoeken wij u om deze Kamerbrief te ondertekenen.
- Graag uw akkoord voor het openbaar maken van bijgevoegde eerdere nota's en de nu voorliggende nota, conform de beleidslijn Actieve openbaarmaking nota's. Omliggende delen worden voorafgaand aan openbaarmaking onzichtbaar gemaakt.

11/06/24
ja
ja
Kue

Kernpunten

N.v.t.

Toelichting

N.v.t.

Communicatie

N.v.t.

Politiek/bestuurlijke context

N.v.t.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

X

TER BESLISSING

Aan

de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst
de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane

**Directoraat-Generaal
voor Fiscale Zaken
Directie Directe
Belastingen & Toeslagen**

Persoonsgegevens

nota

Kabinetsreactie advies kwartiermaker belangenbehartiger
belastingplichtigen en toeslaggerechtigden

Datum
7 juni 2024

Notanummer
2024-0000346498

- Bijlagen**
1. Kabinetsreactie advies
 2. Beslisnota
 3. Advies kwartiermaker I
 4. Advies Inspecteur-generaal

Aanleiding

Naar aanleiding van de beslisnota van 13 mei 2024 en het gesprek dat heeft plaatsgevonden op 28 mei 2024 is de concept-Kamerbrief aangepast.

Beslispunten

- Bent u akkoord met de Kamerbrief zoals deze is bijgevoegd bij deze nota? Bij akkoord verzoeken wij u om deze Kamerbrief te ondertekenen.
- Graag uw akkoord voor het openbaar maken van bijgevoegde eerdere nota's en de nu voorliggende nota, conform de beleidslijn Actieve openbaarmaking nota's. Omliggende delen worden voorafgaand aan openbaarmaking onzichtbaar gemaakt.

08.06.24
ja, ja
ja, ja
opmerking
Mee

Toelichting

In het advies van de Kwartiermaker Belangenbehartiger voor belastingplichtigen en toeslaggerechtigden wordt voorgesteld dat de Belangenbehartiger apart rapporteert aan de Tweede Kamer. De Inspecteur-generaal van de Inspectie belastingen, toeslagen en douane vindt dit niet logisch. In de versie van de kabinetsreactie die nu voorligt, wordt aangegeven dat de Belangenbehartiger onafhankelijk rapporteert maar daarbij in beginsel aansluit bij de reguliere rapportages zoals de stand van de uitvoering.

Communicatie
N.v.t.

Politiek/bestuurlijke context
N.v.t.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
Niet van toepassing.

zelfstandig overprk

dat moet ook niet. De belangen behartiger rapporteert, onderdeel uitmakend van de BD, zelfstandig in de reguliere rapportages, zoals de uitvoer

TER BESLISSING

Aan

staatssecretaris van Financiën - Fiscaliteit en Belastingdienst
staatssecretaris van Financiën -Toeslagen en Douane

Directie
Bestuursondersteuning &
Advies

Persoonsgegevens

nota

Kamerbrief advies kwartiermaker BBT

Datum

1 mei 2024

Notanummer

2024-0000293245

Bijlagen

1. Kamerbrief advies ontv
2. Het advies ontwerp Bel
3. Brondocument
4. Onderzoek reisverslag
5. Bijlage onderzoek bij r
6. Advies IBTD inrichting

Aanleiding

De kwartiermaker heeft zijn advies uitgebracht over het ontwerp van de Belangenbehartiger voor Belastingplichtigen en Toeslaggerechtigden (BBT) op 16 april 2024. Naar aanleiding daarvan heeft de Inspectie belastingen, toeslagen en Douane (IBTD) ook advies gegeven met betrekking tot de inrichting van een fiscale rechtshulp. Naar aanleiding van het advies van de kwartiermaker BBT en het advies van de IBTD ontvangt u hierbij de begeleidende Kamerbrief met een appreciatie van het advies van de kwartiermaker BBT, waarbij ook aandacht is voor het advies van de IBTD.

Beslispunten

- Bent u beiden akkoord met verzending van de adviezen van de BBT en de IBTD, en bijgevoegde brief met appreciatie aan de Tweede Kamer? Zo ja, wilt u beiden de Kamerbrief ondertekenen? Verzending zal plaatsvinden na het gesprek met de IBTD op respectievelijk 15/5 (stas FB) en 16/5 (stas TD).
- Graag uw akkoord voor het openbaar maken van bijgevoegde eerdere nota's en de voor nu voorliggende nota, conform de beleidslijn Actieve openbaarmaking nota's. Omliggende delen worden voorafgaand aan openbaarmaking onzichtbaar gemaakt.

15.05.24

Gesprek
arrangeerd
op korte
termin (vol-
gde wed)

Kern:

- In oktober 2023 is de kwartiermaker BBT gestart.
- De kwartiermaker BBT is verantwoordelijk voor de oprichting en inrichting van een belangenbehartiger op de domeinen belastingen en toeslagen. De primaire taak van de BBT wordt individuele casusbehandeling.
- Hiertoe heeft de kwartiermaker BBT op 16 april 2024 een advies uitgebracht. Met de Kamerbrief wordt een appreciatie gegeven.
- Op 18 april 2024 heeft de Inspecteur-Generaal van de IBTD een advies uitgebracht over de inrichting van de fiscale rechtshulp. Dit advies wordt ook aan de Tweede Kamer aangeboden en is waar relevant meegenomen in de appreciatie.
- Op 15 mei 2024 vindt met u, stas FB, en op 16 mei 2024 vindt met u, stas TD, een gesprek plaats met de Inspecteur-Generaal van de IBTD.
- In de beleidsreactie geeft u aan het advies van de kwartiermaker BBT te omarmen, maar een aantal aandachtspunten te zien die nader onderzocht dienen te worden in de inrichtingsfase.

Persoonsgegevens

16 en stas
TD. Done

Persoonsgegevens

te coördineren
Mull

- In de beleidsreactie wordt in afwijking van het advies aangegeven dat het niet wenselijk is dat de BBT doorzettingsmacht heeft tot het niveau van de staatssecretaris en Tweede Kamer bij een individuele casus. Dit is het enige punt waarop het advies van de kwartiermaker BBT niet wordt gevolgd.

Toelichting

Samenvatting advies BBT

- Het advies behelst de invulling van drie taken:
- (1) *Het rechtvaardige helpen van mensen (individuele casusbehandeling)*: De primaire taak van de BBT wordt de individuele casusbehandeling. Het doel hiervan is om te komen tot de meest rechtvaardige oplossing: door binnen alle mogelijke rechtmatige oplossingen te kijken naar de meest rechtvaardige en menswaardige oplossing. Daarvoor schetst de kwartiermaker BBT drie voorwaarden:
 - i. *Regiefunctie*: de BBT krijgt een regiefunctie waarmee wordt bedoeld dat de BBT wordt vormgegeven als tweedelijns organisatie. Mocht het zijn dat de aangeleverde casus niet (voldoende) door de diensten zelf is behandeld dan heeft de BBT een regiefunctie om de casus naar de juiste plek binnen de diensten, een andere uitvoerder of een maatschappelijke partij te geleiden. Anders behandelt de BBT de casus zelf.
 - ii. *Doorzettingsmacht*: indien de casusbehandeling niet leidt tot een oplossing en de BBT wel mogelijkheden ziet, dan kan een aanbeveling worden gedaan of worden verzocht om heroverweging. Dit kan worden opgespeeld tot en met het niveau van de DG Belastingdienst of DG Toeslagen. Als de dienstleiding(en) de overweging of aanbeveling gemotiveerd niet over nemen, dan wordt de betreffende staatssecretaris betrokken. Als er dan geen oplossing is gevonden, kan de BBT ervoor kiezen om de Kamer daarover te informeren.
 - iii. *Ongeclausuleerde en directe toegang tot gegevens van belastingplichtigen en toeslaggerechtigden*: om effectief uitvoering te geven aan zijn taken is ongeclausuleerde en directe toegang tot de gegevens van de Belastingdienst en de dienst Toeslagen randvoorwaardelijk.
- (2) *Troubadourschap (signaleringsfunctie)*: mocht de casusbehandeling niet tot een oplossing leiden dan is de wet mogelijk te hard of de automatisering of administratieve systematiek te rigide ("Computer zegt nee"). Onder meer over die signalen rapporteert de BTT twee keer per jaar aan de Kamer.
- (3) *Kritische vriend (bevorderen praktische rechtsbescherming)* (3): het doel van de BBT is niet om zichzelf onmisbaar te maken, maar om de uitvoeringsdiensten te helpen het steeds beter te doen. Onafhankelijkheid is essentieel om bijvoorbeeld de eerdergenoemde doorzettingsmacht te garanderen. Toch werkt de BBT in gelijkwaardigheid samen met de mensen die werken binnen de betrokken uitvoeringsdiensten en maatschappelijke organisaties om zoveel mogelijk tot een gezamenlijke en vriendschappelijke oplossing te komen. Willen we komen tot verandering dan is leren van casussen en signalen essentieel.
- Naast de taken adviseert de kwartiermaker BBT ook over de *positionering* van de BBT. Het advies is om de BBT te positioneren met één been binnen het Ministerie van Financiën en één been binnen elk van de

uitvoeringsdiensten. Deze hybride vorm wordt in de inrichtingsfase verder ingevuld. Positionering binnen de IBTD is niet voor de hand liggend gelet op de taak van de IBTD, en de afstand die dan ontstaat met de uitvoeringsdiensten.

Samenvatting advies IBTD

- Volgens de IBTD zijn in het advies van de kwartiermaker de volgende vragen nog niet scherp beantwoord: Welk probleem voor burgers en bedrijven moet een nieuwe fiscale rechtshulp oplossen? Hoe organiseer je dat? Hoe voorkom je dubbel werk en overlap met andere organisaties?
- Een fiscale ombudsman kan volgens de IBTD een (tijdelijke) doorbraakfunctie vervullen in het oplossen van vastlopende dossiers. Een fiscale rechtshulp moet volgens de IBTD niet het werk overnemen van de lokaal geboden hulp, advies en bijstand en het werk van de diensten zelf.
- De IBTD ziet geen onderscheid tussen de signaleringsfunctie die de kwartiermaker in zijn advies benoemt (signalering op basis van individuele casusbehandeling) en de signalering die de IBTD zelf al doet.
- De IBTD schetst twee opties met betrekking tot de positionering van de Belangenbehartiger:
 - Positionering als onderdeel van de uitvoeringsdiensten zelf. Hiermee wordt de lerende organisatie gestimuleerd, wat bevorderlijk is. De signaal- en rapportagefunctie komt in deze optie dan ook bij de uitvoeringsdienst zelf te liggen, waar de IBTD toezicht op houdt.
 - Positionering binnen de IBTD. Organisatorisch is dit een voordeel omdat de IBTD al een onafhankelijk onderdeel is van het Ministerie van Financiën. Ook is er dan één loket voor de inspectiefunctie en de ombudsfunctie, en één proces voor de verwerking van signalen tot systeemkritiek en rapportages.
- De voorkeur van de IBTD is om de Belangenbehartiger te positioneren binnen de IBTD omdat dit ook internationaal gebruikelijk is, en om te voorkomen dat er een tweede inspectieorgaan ontstaat.

Appreciatie

- In de Kamerbrief wordt aangegeven dat het advies van de kwartiermaker BBT wordt omarmd, maar dat er een aantal aandachtspunten is dat nader uitgezocht dient te worden in de inrichtingsfase.
- Ten aanzien van de *regiefunctie (1, i)* wordt opgemerkt dat het belangrijk is om de juridische grondslag voor en reikwijdte van individuele casusbehandeling te onderzoeken en stil te staan bij de verhouding tussen individuele casusbehandeling door de BBT en de bestaande rechtsmiddelen, zoals verzoeken om ambtshalve vermindering, bezwaar en beroep.
- Ten aanzien van de *doorzettingsmacht (1, ii)* wordt aangegeven dat u het belang onderschrijft dat de BBT een zekere doorzettingsmacht heeft en inzichten vanuit de individuele casusbehandeling gedeeld kunnen worden met de Tweede Kamer. Wel merkt u op dat het bij de vormgeving van de doorzettingslijn belangrijk is om na te denken over de manier waarop de BBT de lijn doorloopt, en in hoeverre het wenselijk is dat op het niveau van bijvoorbeeld de bewindspersoon over een individuele casus wordt gesproken. U geeft ter overweging voor de inrichtingsfase mee dat er een

nadere uitwerking gemaakt dient te worden van de wijze waarop een casus effectief kan worden doorgezet.

- Ten aanzien van de *toegang tot gegevens (1, iii)* wordt aangegeven dat u de noodzaak onderschrijft dat de BBT toegang heeft tot de gegevens die de uitvoeringsdiensten beschikbaar hebben voor een specifieke casus. Ongeclausuleerde en directe toegang tot gegevens is echter een zeer verregaande bevoegdheid. U geeft daarom aan dat in de inrichtingsfase nagedacht zal moeten worden over de vormgeving van deze bevoegdheid, waarbij voldoende aandacht is voor wet- en regelgeving op het gebied van de (fiscale) gegevensbescherming. Ook zal moeten worden nagedacht over de wettelijke grondslag voor toegang tot de gegevens van de uitvoeringsdiensten die nu onder de fiscale geheimhoudingsplicht vallen.
- Ten aanzien van het *troubadourschap (signaleringsfunctie) (2)* wordt aangegeven dat het van toegevoegde waarde is dat de BBT signalen verzamelt en ook met de Kamer kan delen. Als aandachtspunt wordt aangegeven dat er rekening gehouden moet worden met het recht op privacy van de belanghebbende. In het advies van de IBTD wordt als kanttekening geplaatst dat de IBTD de betreffende signaalfunctie reeds uitvoert. In de appreciatie wordt hierover aangegeven dat in de inrichtingsfase gekeken moet worden hoe ervoor kan worden gezorgd dat de signalen op een goede en effectieve manier in samenwerking kunnen worden verzameld, opgepakt en worden gerapporteerd.
- Ten aanzien van "*het zijn van een kritische vriend*" (3) onderschrijft u het belang van een gelijkwaardige samenwerking om tot structurele oplossingen te komen die een individuele casus te boven gaan. Wel merkt u op dat voorkomen dient te worden dat er onduidelijkheid ontstaat voor medewerkers van de uitvoeringsdiensten. Van belang is dat zij eerst de vaktechnische en managementlijn volgen.
- Ten aanzien van de *positionering* gaat u mee in het advies van de kwartiermaker BBT om te kiezen voor een hybride vorm binnen zowel de uitvoeringsdiensten als het Ministerie van Financien. De voorkeur van de IBTD is om de BBT te positioneren binnen de IBTD. Daarvan geeft u aan dat dit minder voor de hand ligt, omdat deze gegeven de inspectiefunctie op meer afstand staat van de uitvoering.

Communicatie

Uw woordvoerder is op de hoogte.

Politiek/bestuurlijke context

Zowel de kwartiermaker BBT als de Inspecteur-Generaal van de IBTD zijn in de gelegenheid om contacten te onderhouden met Kamerleden. De kwartiermaker BBT heeft aangegeven gesproken te hebben met leden van de fracties van VVD, NSC, BBB, DENK en het CDA.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.